

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

EMILIA SAVIN
IOAN LĂZĂRESCU • KATHARINA ȚÂNȚU

DIȚIONAR ROMÂN-GERMAN

Coordonator:
EMILIA SAVIN

**METEOR
PUBLISHING**

Redactare: *Viorica Horga*
Tehnoredactare: *Mariana Radu*
Copertă: arh. *Daniel Munteanu*

© 2019 Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii METEOR PUBLISHING

Contact:
Tel./Fax: 021.222.83.80
E-mail: editura@meteorpress.ro

Distribuție la:
Tel./Fax: 021.222.83.80
E-mail: carte@meteorpress.ro
www.meteorpress.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SAVIN, EMILIA

Dicționar român-german / / Emilia Savin, Ioan Lăzărescu, Katharina Țanțu.

- Ed. a 2-a. - București : Meteor Publishing, 2018

ISBN 978-606-910-093-6

I. Lăzărescu, Ioan
II. Țanțu, Katharina

81

Tipar: ARTPRINT
Email: office@artprint.ro

CUPRINS

Prefață	7
Îndrumări cu privire la folosirea dicționarului	9
Lista prescurtărilor	17
Semne	19
Semne folosite în transcrierea fonetică a cuvintelor de origine străină	20
Tabel de verbe tari și neregulate	22
Bibliografie selectivă	35
Dicționar ROMÂN-GERMAN	37

ÎNDRUMĂRI CU PRIVIRE LA FOLOSIREA DICȚIONARULUI

1. Organizarea materialului

1.1. Cuvintele-titlu sunt date în ordine alfabetică.

1.2. Omonimele sunt marcate prin indici:

Bank¹

Bank²

1.3. Cuvintele care conțin *Umlaut* sunt ordonate în cadrul vocalei de bază:

Bar

Bär

Baracke

1.4. β funcționează în cadrul acestei ordini ca ss:

Messestadt

Meßgerät

Messing

1.5. La traduceri care acoperă mai multe sensuri, din mai multe domenii, în cazul suprapunerii perfecte între germană și română nu s-au făcut mențiuni speciale.

Indicațiile referitoare la stil și la domenii de întrebuițare s-au dat prin abrevieri, numai pentru evitarea confuziilor.

1.6. Internaționalismele cu o sferă mai largă de întrebuițare sunt trecute fără cifră, înaintea cuvântului de origine germană cu o sferă mai restrânsă:

atrofie *f.* e Atrophie, -/ **1.** *e* Verkümmerng, -/ **2.** *e* Zusammenschumpfung, -/

2. Prezentarea grafică

2.1. Cuvântul-titlu este trecut aldin.

În cadrul exemplurilor, acesta este înlocuit prin tildă (~). Sintagmele și exemplele de propoziții apar tipărite cursiv:

Mai; *der Erste* ~

2.2. Pentru a economisi spațiul, s-a adus, uneori, în cadrul cuvintelor compuse, cuvântul determinativ urmat de trei puncte și variantele posibile de traducere:

Frieden(s)... de pace; pentru pace; a(l) păcii

2.3. Din același motiv, în cazul când cuvântului-titlu îi corespund sinonime cu o parte comună, aceasta din urmă a fost trecută o singură dată – în paranteză – în felul următor:

caldarâm *n. s* (Straßen)Pflaster, -s/- în loc de: *s* Straßepflaster, -s/-, *s* Pflaster, -s/-

hebdomadar *n. e* Wochen(zeit)schrift, -/en în loc de: *e* Wochenzeitschrift, -/en, *e* Wochenschrift, -/en

diviza *vt.* (zer)gliedern (-te, -t) *vt.* în loc de: zergliedern (-te, -t), gliedern (-te, -t) *vt.*

vâscos *adj.* zäh(flüssig) *adj.* în loc de: zähflüssig, zäh *adj.*

2.4. Particulele separabile ale verbelor germane sunt tipărite spațiat: – în partea română-germană drept-spațiat: *e i n steigen*

– în partea germană-română aldin-spațiat: **e i n steigen**

2.5. La cuvintele folosite mai cu seamă în construcții fixe se dă numai traducerea acestora, cuvintele respective fiind urmate de semnul ;

azotic *adj.* (*chim.*); *acid* ~ *e* Salpetersäure, -/

2.6. Expresiile idiomatice sau proverbele sunt precedate de semnul ◊:

s **Dach, -(e)s/-er** ◊ *unter ~ und Fach bringen*

s **Ei, -(e)s/-er** ◊ *das ~ will klüger sein als die Henne*

3. Fonetica

3.1. În dicționarul german-român, vocala scurtă accentuată este marcată cu un punct, iar vocala lungă accentuată sau diftongul cu o linie dedesubtul cuvântului german respectiv:

gelten

Magen

weinen

3.2. Linia verticală (|) arată că sunetul care urmează nu se leagă de cel precedent:

di|elektrisch

Dienst|alter

3.3. Transcrierea fonetică este dată – între paranteze drepte [] – doar la unele cuvinte de origine străină a căror pronunțare diferă de regulile fonetice ale limbii germane. Semnele folosite corespund alfabetului fonetic internațional (v. lista de la pag. 20):

Chauffeur [ʃ'fœ:r]

3.4. În cazul în care numai o parte din cuvânt prezintă dificultăți de pronunțare, nu se indică decât partea respectivă:

Engrossist [aŋgro...]

Universum [...vɛr...]

Abonnement [...nə'maŋ]

3.5. La substantivele cu accent mobil se reia la plural, după trei puncte (...), partea care suferă modificări:

r **Profess**or, -s/...**oren**

e **Havarie**, -/...**ien**

4. Morfo-sintaxa

La elaborarea dicționarului s-a avut în permanență în vedere faptul că se adresează celor care au limba română ca limbă maternă. Din acest motiv, indicațiile morfo-sintactice se referă în special la limba germană.

4.1. Substantivele

4.1.1. Genul substantivelor germane este marcat prin articolul hotărât prescurtat: *r* = der, *e* = die, *s* = das. Substantivele folosite numai la plural sunt precedate de articolul hotărât neprescurtat *die*, dându-se, în paranteză, indicația (*pl.*):

r **Vater**; *e* **Mutter**; *s* **Kind**; *die* **Eltern** (*pl.*)

4.1.2. La substantive sunt date și desinențele genitivului singular și – după o bară oblică (/) – ale nominativului plural. *Umlaut* la plural se indică prin semnul respectiv deasupra cratimei (¨). Vocala închisă în paranteze arată că folosirea acesteia este facultativă:

r **Schüler**, -s/-; *e* **Kirsche**, -/n; *s* **Ohr**, -(e)s/-en

4.1.3. Substantivele al căror plural se folosește mai rar, ca și substantivele fără plural, nu au nicio mențiune referitoare la plural:

e **Dauer**, -/; *e* **Energetik**, -/

4.1.4. Pentru evitarea unor eventuale confuzii în legătură cu formarea pluralului cu *Umlaut* al substantivelor compuse, se indică întreaga parte care suferă modificări:

r **Dachboden**, -s/...**böden**; *s* **Handelsgesetzbuch**, -(e)s/...**bücher**

4.1.5. La substantivele cu forme duble de declinare sunt trecute ambele desinențe, cu semnul ; între ele:

s **Dilemma**, -s/-s; -**ta**

4.1.6. Substantivele feminine care denumesc meserii, profesii sau naționalități au fost trecute în dicționar în special în cazul în care prezintă abateri de la regulile de formare a femininului sau indică profesii exercitate doar de femei:

e **Dompteuse**, -/n

e **Kindergärtnerin**, -/n

4.1.7. La numele de țări, regiuni etc. de genul neutru, articolul prescurtat apare în paranteză, deoarece aceste substantive se folosesc, de regulă, nearticulate. Desinența genitivului e trecută în paranteză, ca fiind facultativă:

(*s*) **Rumänien**, -(s)/

A

a I. m. s A, a, -/- (*erster Buchstabe des römischen Alphabets*) ◇ *de la ~ la z* von A bis Z, von Anfang bis Ende.

II. prep. 1. (*precedă infinitivul*) ~ *învăța* lernen *inf.* **2.** nach *prep.+D*; *miroase ~ cafea* es riecht nach Kaffee. **3.** (*exprimă un raport de comparație sau de asemănare*) wie *conj.*; *cuvintele lui sunau ~ reproș* seine Worte klangen wie ein Vorwurf. **4.** (*introduce un num. distr.*) *trei creioane ~ doi lei* drei Bleistifte zu/je 2 Lei. **III. art. pos. 1.** *o prietenă ~ fiului tău/ficei tale* eine Freundin deines Sohnes/deiner Tochter; ~ *lui Paul* Pauls/von Paul; ~ *Mariei Marias/von Maria*; ~ *doi elevi* zweier Schüler/von zwei Schülern; ~ *lui* seiner, -e, -es/der, die, das sein(ig)e; ~ *ei, ~ lor* ihrer, -e, -es/der, die, das ihr(ig)e; *cartea este ~ mea* das Buch gehört mir/das ist mein Buch; *bluza este ~ mamei* die Bluse gehört meiner Mutter/das ist die Bluse meiner Mutter; ~ *cui este mașina asta?* wessen Auto ist das/wem gehört dieses Auto? **2.** (*introduce num. ord.*) ~ *doua ușă* die zweite Tür. **IV. v. aux.** hat/ist; *copilul ~ dormit bine* das Kind hat gut geschlafen; *copilul ~ adormit târziu* das Kind ist spät eingeschlafen. **V. interj.** a!, ah!, ach! *interj.*

abac n. 1. s Rechenbrett, -(e)s/-er, r Abakus, -/- **2.** (*mat.*) s Fluchtliniendiagramm [...niön...], -s/-e

abacă f. (*arhit., constr.*) e Säulendeckplatte, -/-n, e Kapitelldeckplatte, -/-n, r Abakus, -/-

abajur n. 1. r Lampenschirm, -(e)s/-e **2.** (*el.*) e Schutzglocke, -/-n

abandon n. 1. (*jur.*) r Abandon, -s/-s, r Verzicht, -(e)s/-e, e Preisgabe, -/ **2.** (*sport*) e Aufgabe, -/; *în semn de ~* zum Zeichen der Aufgabe

abandona vt. 1. (*a părăsi*) a. verlassen (73), p r e i s geben (42) vt. b. a u f lassen (73) vt.; *a ~ o mină* ein Bergwerk/eine Grube a u f lassen **2.** (*a renunța la*) a u f geben (42) vt.; verzichten (-ete, -et)

vi.+*auf+A*, abandonnieren (-te, -t) vt. **3.** (*un copil nou-născut*) a u s setzen (-te, -t) vt.

abandonare f. 1. r Abandon, -s/-s; e Preisgabe, -/, e Abtretung, -/ **2.** s Verlassen, -s/ **3.** (*renunțare*) r Verzicht, -(e)s/-e (+*auf+A*) **4.** (*mine.*) e Auflassung, -/

abanos m. s Ebenholz, -es/; *ca lemnul de ~* ebenholzartig *adj.*, (schwarz) wie Ebenholz

abataj n. 1. r Abbau, -(e)s/-e **2.** r Aushau, -(e)s/ **3.** (*silv.*) e Rodung, -/; r Fällungsbetrieb, -(e)s/-e

abate I. vt. (+*de la*) **1.** a b wenden (177), a b bringen (18) vt. (+*von+D*); *a ~ pe cineva de la calea (cea) dreaptă* vom rechten Weg a b bringen (+*A*)

2. (*un râu etc.*) a b leiten (-ete, -et) vt. **3.** (*o discuție*) a b lenken (-te, -t) vt.

II. vr. 1. +*de la* a b weichen (175) (+*ist*), a b biegen (8) (+*ist*) vi.+*von+D*

2. (*constr.*) *a se ~ de la verticală* a u s loten (-ete, -et) vi. **3.** +*asupra (d. fenomene ale naturii; și fig.)* h e i m suchen (-te, -t), befallen (30) (+*hat*) vt.

III. (bis.) m. r Abt, -(e)s/=e

abatere f. 1. e Ableitung, -/-en **2.** (+*de la*) e Abweichung, -/-en (*von+D*)

3. (*de la o lege etc.*) e Verletzung, -/ (+*G*) **4.** (*de la o regulă*) eine Ausnahme von der Regel **5.** (*aut.*) e Ablenkung, -/-en, e Auslenkung, -/-en

abatiză f. (mil.) e Baumsperre, -/-n, e Balkensperre, -/-n

abator n. s Schlachthaus, -es/...häuser, r Schlachthof, -(e)s/...höfe

abație f. (bis.) e Abtei, -/-en

abătut adj. 1. abgewendet; abgeleitet *part. II. adj. 2.* (*fig.*) niedergeschlagen, entmutigt, deprimiert *part. II. adj.*

abces n. r Abszefß, ...esses/...esse, s Geschwür, -(e)s/-e

abdica vi. a b danken (-te, -t) vi.

abdicare f. e Abdankung, -/

abdomen n. s Abdomen, -s/-s; ...mina, r Bauch, -(e)s/=-e; r Unterleib, -(e)s/

abstrus adj. verworren; absonderlich; abstrus adj.

absurd adj. 1. absurd, sinnlos, unsinnig, sinnwidrig adj. 2. albern adj.

absurditate f. 1. e Absurdität, -/en; e Sinnlosigkeit, -/; r Unsinn, -(e)s/-e; e Sinnwidrigkeit, -/en 2. (nerozie) e Albernheit, -/en

abtbild n. s Abziehbild, -(e)s/-er
abține vr. 1. sich zu r ü c k halten (58) vr. 2. + de la sich enthalten (58) vr. + G; a se ~ de la vor sich der Stimme enthalten

abtinere f. e Zurückhaltung, -/, e Enthaltung, -/; ~ de la vot e Stimmenthaltung, -/

abulic adj. (med. și fig.) willenlos, willensschwach; unentschlossen adj.

abulie f. 1. (med.) e Abulie, -/...ien, krankhafte Willensschwäche 2. (fig.) e Unentschlossenheit, -/

abunda vi. reichlich vorhanden sein (135)

abundent adj. 1. reichhaltig, üppig adj. 2. reich adj. (+an +D)

abundență f. 1. r Überfluß, ...usses/ (+an +D), e Überfülle, -/, e Ausgiebigkeit, -/; e Abundanz, -/; ~ în alimente Überfluß an Lebensmitteln 2. din ~ in Hülle und Fülle; cornul abundenței s Füllhorn, -(e)s/
abur m. 1. (vapori) r Dampf, -(e)s/-e; mașină cu ~ i e Dampfmaschine, -/n; baie de ~ i s Dampfbad, -(e)s/ ...bäder 2. (ceață răă) r Dunst, -es/-e 3. (fig.) r Hauch, -(e)s/-e

abureală f. e Ausdünstung, -/

aburi I. vr. (d. o oglindă etc.) a n laufen (74) (+ist), beschlagen (115) (+ist) vi.; parbrizul s-a ~ t die Windschutzscheibe ist angelaufen/beschlagen II. vi. dampfen (-te, -t) vi.

aburire f. s Anlaufen, -s/, r Beschlag, -(e)s/; e Ausdünstung -/; e Ausdampfung, -/
aburit adj. 1. angelaufen, beschlagen part. II. adj.; dampfig adj. 2. (fig.) angeheitert part. II. adj.

abuz n. 1. r Mißbrauch, -(e)s/-e; a face ~ de mißbrauchen (-te, -t) vt.; Mißbrauch treiben (161) mit +D; ~ de putere Mißbrauch der Amtsgewalt; ~ de încredere r Vertrauensbruch, -(e)s/-e; prin ~ mißbräuchlich adj. 2. (încălcare) r Übergriff, -(e)s/-e 3. r Unfug, -(e)s/

abuza vi. + de 1. mißbrauchen (-te, -t) vt.; nu ~ de răbdarea lui mißbrauche seine Geduld nicht 2. Mißbrauch treiben (161) mit +D; el abuzează de funcția lui er treibt Mißbrauch mit seiner Stellung.

abuziv adj. widerrechtlich, mißbräuchlich, abusiv adj.

ac n. 1. e Nadel, -/n; ~ de croșetat e Häkelnadel, -/n; ~ de siguranță e Sicherheitsnadel, -/n; ~ cu gămălie e Stecknadel, -/n; ~ de cusut e Nähadel, -/n; ~ de tricotat e Stricknadel, -/n; ~ de remaiat e Kettelnadel, -/n; ~ de tras firul/elastic e Durchziehnadel, -/n; a băga ața în ~ eine Nadel/Zwirn in die Nadel e i n fädeln (-te, -t); ~ de cravată e Krawattennadel, -/n; ~ de busolă e Kompaßnadel, -/n; ~ de picup e Abtastnadel, -/n; ~ de ceas r Zeiger, -s/-; ~ de seringă/injecții e Kanüle, -/n, e Hohladel, -/n; ~ de trasat e Reißnadel, -/n, e Reißahle, -/n; ~ de macaz (ferov.) e Leitzunge, -/n; ~ indicator r Zeiger, -s/-, r Anzeiger, -s/-; ~ de jiclor (auto.) e Düsenadel, -/n; ~ de brad e Tannennadel, -/n
◇ a sta ca pe ~ e wie auf Nadeln/Kohlen sitzen (141)/stehen (151); a avea ~ de cojocul (+G) das Handwerk legen (+D), wissen (183), wie man beizukommen hat (+D); a scăpa ca prin urechile ~ ului mit Müh und Not/mit knapper Not d a v o n -kommen (169) (+ist) 2. (al albinei) r Stachel, -s/-n

academic adj. akademisch adj.

academician m. s Akademiemitglied, -(e)s/-er

academie f. e Akademie, -/...ien [...i:ən]

acadian I. adj. akkadisch adj. II. m. r Akkadier [...diər], -s/-

acaju I. (bot.) m. s Mahagoni [...mɑhɑ...], -s/ II. adj. mahagonibraun [...mɑhɑ...], rötlichbraun adj.

acalmie f. 1. e Wind(es)stille, -/; e Stille, -/; e Kalmte, -/n; e Flaute, -/n; e Meeresstille, -/ 2. r Stillstand, -(e)s/

acantă f. (bot.) r Akanthus, -/;...thi, e Bärenklau, -/

acapara vt. 1. an sich reißen (95); monopolisieren (-te, -t) vt. 2. (a strânge) a n häufen (-te, -t), (fam.) hamstern (-te, -t) vt. 3. (a înmagazina) speichern (-te, -t) vt.

acaparare f. 1. s Anschreiben, -s/; e Monopolisierung, -/ 2. e Anhäufung, -/en 3. e Speicherung, -/en

acaparator m. r Hamsterer, -s/-

acar m. (ferov.) r Weichen|steller, -s/
acaret n. 1. s Wirtschaftsgebäude, -s/-, s Nebengebäude, -s/- 2. (pl.) die Ackerbaugeräte (pl.)

acarieni (pl.) (zool.) e Milbe, -/n
acarioză f. (med.) e Acariasis [ɑkɑ...], -/, e Milbenseuche, -/

acasă adv. 1. (cu verbe de stare) daheim adv., zu Haus(e); eu rămân ~ ich bleibe daheim/zu Haus(e); simte-te ca la tine ~ fühl dich wie zu Haus(e)/tu, als ob du zu Haus(e) wärest/tu, als wärest du zu Haus(e). 2. (cu verbe de mișcare) nach Haus(e); mă duc ~ ich gehe nach Haus(e); vin de ~ ich komme von zu Haus(e); scriu ~ ich schreibe nach Haus(e).

acatist n. (bis.) r Lobgesang, -(e)s/...gesänge; a da ~ e Gebete durch den Priester verrichten lassen (73)

acătării adj. (fam. și pop.) anständig, gut, tüchtig adj.; besonder adj. atr.; nu e el mai ~ decât ceilalți er ist auch nicht besser als die anderen.

accelera vt. 1. beschleunigen (-te, -t), akzelerieren (-te, -t) vt. 2. (auto.) Gas geben (42)

accelerare f. e Akzeleration, -/en, e Beschleunigung, -/

accelerat I. adj. beschleunigt part. II. adj. II. n. (tren) r Schnellzug, -(e)s/-e, r Durchgangs(schnell)zug, -(e)s/...züge (presc. D-Zug), r Eilzug, -(e)s/-e (presc. E-Zug)

accelerator n. 1. r Akzelerator, -s/...oren, r Beschleuniger, -s/- 2. (auto.) r Gashebel, -s/-

accelerație f. e Akzeleration, -/en, e Beschleunigung, -/en; ~ gravitațională e Fallbeschleunigung, -/, e Gravitationsbeschleunigung [...vi...], -/

accent n. 1. r Akzent, -(e)s/-e; r Wortton, -(e)s/...töne 2. r Tonfall, -(e)s/, e Aussprache, -/; ~ moldovenesc moldauische Aussprache 3. (tipogr.) s Tonzeichen, -s/-; ~ ascuțit r Akut, -(e)s/-e; ~ grav r Gravis, -/; ~ circumflex r Zirkumflex, -es/-e 4. r Nachdruck, -(e)s/, a pune ~ pe betonen (-te, -t); h e r v o r heben (62) vt.

accentua I. vt. akzentuieren (-te, -t), betonen (-te, -t); h e r v o r heben (62) vt.

II. vr. stärker werden (179), steigen (153) vi.
accentuare f. e Akzentuierung, -/, e Betonung, -/; e Hervorhebung, -/, r Nachdruck, -(e)s/

accentuat adj. betont; hervorgehoben part. II. adj.

accept n. (com.) s Akzept, -(e)s/-e, r Wechsel, -s/-

accepta vt. akzeptieren (-te, -t), a nehmen (87) vt.; e i n gehen (44) (+ist) vi. + auf + A; a ~ o invitație eine Einladung a n nehmen; z u sagen (-te, -t) vi.; ea n-a ~ t invitația, dar noi am ~ t-o sie hat die Einladung nicht angenommen, wir aber haben zugesagt; îi accept condițiile ich nehme seine Bedingungen an, ich gehe auf seine Bedingungen ein.

acceptabil adj. 1. akzeptabel, annehmbar adj. 2. (mat.) einschlägig adj.

acceptabilitate f. (lingv.) e Akzeptabilität, -/, e Annehmbarkeit, -/

acceptare f. e Annahme, -/

acceptie f. e Bedeutung, -/en, r Sinn, -(e)s/; în adevărata ~ a cuvântului im wahren Sinne des Wortes

aces n. 1. r Zutritt, -(e)s/; r Zugang, -(e)s/; ~ la baie e Badegelegenheit, -/; ~ la peron r Bahn|steigzugang, -(e)s/; ~ spre autostradă e Autobahnauffahrt, -/en, e Autobahnzufahrt, -/en; ~ ul interzis Zutritt verboten; cale de ~ e Zufahrtsstraße, -/n

2. a. r Anfall, -(e)s/...fälle; ~ de inimă r Herzanfall, -(e)s/...fälle; ~ de gelozie r Eifersuchtsanfall, -(e)s/...fälle; ~ de tuse r Hustenanfall, -(e)s/...fälle b. e Anwendung, -/en; într-un ~ de generozitate in einer Anwendung von Freigebigkeit

acesibil adj. 1. zugänglich, erreichbar adj. 2. (d. prețuri) erschwinglich adj.

acesibilitate f. 1. e Zugänglichkeit, -/ 2. e Erschwinglichkeit, -/

accessoriu I. adj. nebensächlich; zusätzlich, akzessorisch adj. II. n. s Zubehör, -(e)s/-e, s Beiwerk, -(e)s/, s Akzessorium, -s/...rien [...ri:ən]; accesorii speciale s Sonderzubehör, -(e)s/-e

accident n. r Unfall, -(e)s/...fälle; într-un ~ bei einem Unfall; ~ de circumstație r Verkehrsunfall, -(e)s/...fälle; ~ de automobil r Autounfall, -(e)s/...fälle; ~ de